

Alkotmányjogi panasz

a Fővárosi Törvényszék
SzTKb.IV.6/2014. számú konkrét ügyében

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG			
Ügyszám:	10/2348-0/2014.		
Érkezett:	2014 DEC 29.		
Példány:	1	Kezelőiroda:	
Melléklet:	3		71

Tisztelt Alkotmánybíróság!

[redacted] ellen bünszervezetben elkövetett különösen nagy vagyoni hátrányt okozó hivatali vesztetés és más bűncselekmények miatt a Debreceni Törvényszéken Sz.TKb.IV.6/2014. számú büntetőügyben [redacted] vádlott I/1. és I/2. alatt csatolt meghatalmazásokkal igazolt jogi képviselőjeként

ALKOTMÁNYJOGI PANASZT

terjesztek elő az az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének c.) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény 26. (1) és (2) bekezdése alapján.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁGI ELJÁRÁS FELTÉTELEINEK IGAZOLÁSA

Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének c) pontja, illetve az Abtv. 26. § (1) és (2) bekezdése alapján nyílik jogom egyedi ügyben alkalmazott jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangja felülvizsgálatát kérni.

Ügyünk értelemszerűen egyedi ügy, s az sem igényel magyarázatot, hogy védencemmel együtt jogos érdekeinket jelentősen sérti a támadott határozat, illetőleg az a jogszabály, amely ilyen intézkedés meghozatalára módot ad.

A támadott intézkedésre bírósági eljárás alatt került sor, hiszen a vádirat már korábban benyújtásra, az első tárgyalás pedig kítűzésre került, ezzel pedig megnyílt az eljárás bírósági szakasza, függetlenül attól, tartottak-e már tárgyalást vagy sem.

A támadott intézkedés több, az Alaptörvényben biztosított jogunkat sérti: elvonja védencemet törvényes bírójától, sérti a pártatlan bíróság tisztességes eljárásához, valamint a védelemhez való jogunkat, továbbá nem enged jogorvoslatot számunkra. Összességében pedig sérti az Alaptörvény B. cikk (1) bekezdésében meghatározott jogállamiság elvét és az abból következő jogbiztonság követelményét.

Az alkotmányjogi panasszal érintett jogszabályok a következők:

- az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1), (3) és (7) bekezdései, valamint B. cikkének (1) bekezdése;
- a 2011. évi CVXI. törvény (Bszi.) 76. § (5) bekezdésének h) pontja;
- a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CVXII. törvény (Bjt.) 31. § (1) bekezdésének utolsó mondata.

A támadott határozatról csak 2014. november 17-én, az idézés kézhezvételekor szereztünk tudomást, így a jelen alkotmányjogi panasz benyújtására nyitvaálló határidő az Abtv. 30. § (2) bekezdése értelmében csak ekkortól számít. Panaszomat tehát a törvényes határidőn belül nyújtom be.

ELŐZMÉNYEK

2012. február 13-án indult nyomozás, a feljelentés szerint [REDACTED] és más, a rendőrség hivatásos állományában szolgáló rendőrök és polgár személyek ellen. A Nemzeti Védelmi Szolgálat a feljelentésében védencemet, [REDACTED] is nevesítette, mint a nyomozás tárgyává tett bűncselekmény feltételezett elkövetőjét. A nyomozás a feljelentés alapján a Központi Nyomozó Főügyészségen indult.

A nyomozás lezárultával a KNYF benyújtotta a vádiratot a törvényes hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Fővárosi Törvényszéken.

[REDACTED] az Országos Bírói Hivatal elnöke – a mi tudtunk nélkül – 2014 szeptemberében 407/2014. (IX. 19.) OBHE számú határozatával [REDACTED] *hadbíró alezredest, a Debreceni Törvényszék katonai bíróját eredeti beosztásából eredő ítélkezési tevékenysége megtartása mellett, 2014. október 1-jétől 2015. szeptember 30-ig a Fővárosi Törvényszékre kirendelte*” (a határozat másolatát I/3. alatt csatolom).

E határozatot a vádlottaknak és védőiknek az OBH elnöke nem küldte el, őket erről semmilyen módon nem értesítette – így nem is értesültünk arról.

Néhány héttel később, 2014. november 17-én [REDACTED] kirendelt bíró aláírásával megkaptuk az első tárgyalásra szóló idézést, 2015. január 14-ére, Debrecenbe.

Nem Budapestre, ahová a határozat kirendelte őt, hanem Debrecenbe, a Debreceni Törvényszék épületébe – Budapesttől 232 kilométer távolságra.

A TÁMADOTT JOGSZABÁLY ÉS INTÉZKEDÉS JELLEGE:

AZ INDÍTVÁNY INDOKOLÁSA

Az OBH elnöke korábban a Be. 20/A. § és a Bszt. 62-63. §-a alapján megtehetette, hogy más bíróságot jelöl ki az illetékes helyett: *„az Országos Bírói Hivatal elnöke az illetékes bíróság helyett más, azonos hatáskörű bíróságot jelöl ki az ügy elbírálására, ha a bíróság rendkívüli munkaterhe miatt az ügyek ésszerű időn belül való elbírálása más módon nem biztosítható, és a kijelölés nem jár a kijelölt bíróság aránytalan megterhelésével”*.

A Velencei Bizottság 683/2012. számú véleménye és sok más esemény hatására ezt a lehetőséget az Országgyűlés a 2013. évi CXXXI. törvényben részben megszüntette, e 20/A. §-t hatályon kívül helyezte. E törvény 2013. augusztus 8-án lépett hatályba.

Ezt követően 2013 decemberében az Alkotmánybíróság 36/2013 (XII. 5.) számú határozatában megállapította, hogy a Bszt. 62-63. §-ai – amíg hatályban voltak – alkotmányellenesek voltak és nemzetközi szerződésbe is ütköztek, tehát nem alkalmazhatók. Amit kimondott a Be. 20/A. §-ára nézve is.

A jogásztársadalom azt hihette, ezzel megszűnt az OBH elnökének az a jogköre, hogy bárkit is elvonjon törvényes bírójától, hogy konkrét ügyben tett intézkedésével megsértse a tisztességes eljáráshoz való jogot, illetve hogy jelentősen megnehezítse a védelem jogának érvényesülését.

Jelen panasszal támadott intézkedése azonban azt mutatja: ez egyelőre nem történt meg.

Álláspontom szerint e támadott intézkedés illetően alkalmazása voltaképpen a törvénymódosítással és az alkotmánybírósági határozattal megszüntetett lehetőség „visszalopása” a joggyakorlatba – függetlenül attól, hogy maga a kirendelés korábban is létezett.

Valójában visszaélészerű joggyakorlásról van szó. Az OBH elnöke egy más célra „életben hagyott” jogintézmény használatával „kicselezi” az Alaptörvényt és az összes vonatkozó törvényt: nem kijelöl, mégis ugyanazt éri el, amit korábban a kijelöléssel.

Más néven ugyanaz történik, mint történt, amikor az OBH elnökének még volt módja az illetékes helyett másik bíróság kijelölésére, csak a neve más az intézkedésnek: most kirendelésnek hívják azt, ami objektív következményeit tekintve pontosan ugyanaz, mint volt a kijelölés.

Hiszen annak, hogy a kirendelt bíró „papíron”, formailag nem a Debreceni, hanem a Fővárosi Törvényszék nevében folytatja le az eljárást – a vádlottak és az elsőfokú eljárás egésze szempontjából semmi jelentősége nincs.

A másik bíró kirendelése ugyanis teljes mértékben ugyanazokkal a következményekkel jár, mint korábban a kijelölés. Mégpedig a következőkkel.

1. A vádlottakat elvonja törvényes bírójuktól, hiszen valójában nem az eljárási törvény és a bírósági ügyelosztás rendje által előre meghatározott módon illetékességgel rendelkező bíró jár el ügyükben.

Hangsúlyozom: nem a kijelölt bíró személyével van gondom, hiszen őt nem is ismerjük. Ez elvi kérdés: a bíró személyétől függetlenül igaz az, hogy a támadott intézkedés a vádlottakat elvonja törvényes bírójuktól, aminek negatív következményei alól nem mentesít az, ha egy egyébként a személyében korrekt bíróhoz kerül így az ügy.

2. Sérti a törvényes bíróhoz való jogot és a tisztességes eljáráshoz való jogot a tekintetben is, hogy a büntető eljárás során olyan, az eljárás egészét érintő döntést jelent, amelyet nem bíró hozott meg;

3. Súlyosan sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot, amikor nem a törvényes szignálási rend alapján adódó bíró ítélkezik felőlük, hanem olyan bíró, akiről nem tudhatjuk, nincsenek-e különféle egyéb, az adott büntetőügyön túlmutató szempontja és érdekei, akinek esetében feltétlenül eleve sérül a pártatlanság látszatának követelménye, akivel szemben jogos kétely merül fel a pártatlanság terén.

Megismétlem, hogy nem a kijelölt bíró személyével van kifogásom, hiszen őt nem ismerjük. Ám a támadott eljárás esetén – elvileg! – nem zárható ki, hogy a kijelölt bíró személyének kiválasztása az eljárás különféle rejtett politikai szempontjainak megfelelően történik, eljárásának befolyásolása érdekében.

Minden más esetben is sérül a pártatlanság látszata, ha nem az előre meghatározott rend szerinti kiszignálás érvényesül, hanem egy konkrét bíró „kijelölése” történik meg.

4. Rendkívül nagy mértékben megnehezíti a védelem jogának gyakorlását, amint a vádlottaknak és védőiknek minden egyes irattanulmányozáshoz, felkészüléshez, illetve tárgyaláshoz 223 kilométert kell utazniuk és ugyanannyit vissza, nem csupán rengeteg plusz költséget okozva, de temérdek időt is elpazarolva. Továbbá jelentős hátrányt okoz azzal, hogy egy-egy tárgyaláson körülbelül háromórás autózás vagy vonatozás után kellene részt venni; ellentétesen az Alkotmánybíróság 166/2011. (XII. 20.) számú határozatával is, amely szerint 'a védelemhez való jog csak az elkerülhetetlenül szükséges és arányos mértékben, a lényeges tartalmát tekintve pedig egyáltalán nem korlátozható. Márpedig a nyomozás Budapesten és annak közvetlen agglomerációjában élő terheltekkel szemben, budapesti hatóság által, jellemzően budapesti tanúkkal és szakértőkkel, kizárólag budapesti védőkkel folyt; így fog zajlani a bírósági tárgyalás-sorozat is.

5. Olyan hatósági, közigazgatási döntés, amely ellen nem tudunk jogorvoslattal élni, amely sem önmagában, önálló fellebbezéssel, sem pedig majd az ítélet elleni fellebbezésben nem támadható.

6. Így konkrét ügyünkben a bíró „kijelölése” (kirendelése) az OBH elnökének szabad szubjektív belátásán múlt, számunkra nem ismert és nem megismerhető szempontok, megfontolások alapján.

7. Mindezzel súlyosan sérti a jogállamiság, a jogbiztonság alkotmányos követelményét.

Márpedig ha egy jogintézmény alkalmas a visszaélésszerű joggyakorlásra, akkor az a jogintézmény alkotmányellenes, törvénytelen – semmi más nem lehet megoldás, mint annak megsemmisítése és alkalmazásának megtiltása.

A támadott jogszabály és intézkedés egyébként súlyosan sérti az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló Egyezmény több pontját is, mivel azonban az Abtv. 64. § b) pontja szerint e körben nem vagyunk indítványozásra jogosultak, ezt csak megjegyzem, s e körben nem teszek indítványt – bízva abban, hogy egyébként e téren ex officio eljárás is lehetséges.

Nem szeretném a tisztelt Alkotmánybíróság idejét és energiáját fölöslegesen igénybe venni, ezért indoklásomban nem ismétlek meg semmi olyat, amit a 36/2013. számú határozat már kimondott.

Hivatkozom azonban annak III. része [29] 3, [30], [31] 3.1, [32] 3.2, [33], [34], [35] 3.3, [36], [38], [39], [40], [41], [42], [43], [48], [49] [50], [51], [52], [53], [54], [55], [56], [59], [60], [61], [63] pontjaira – azzal, hogy e határozat „kijelölés” szavának összes említésekor ugyanúgy használható a „kirendelés” szó, hiszen valós hatása ugyanaz. Ezeket a felsorolt pontokat jelen panaszomban irányadónak tekintem, s kérem a döntés során figyelembe venni.

A [49] ponttal kapcsolatban kiemelem, hogy objektíve ebben a konkrét esetben az OBH elnöke – élve a támadott jogszabály adta lehetőséggel – nem is az eljáró bíróságot, hanem magát az eljáró bírót jelölte ki, ami a jogsértésnek sokkal súlyosabb esete.

Tisztában vagyok azzal, hogy önmagában a támadott OBH-elnöki határozat, mint egyedi döntés – nem lévén az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés – az Abtv. 27. § alapján alkotmányjogi panasszal nem támadható.

Ezért az eddig írtak alapján jelen panaszomban azt kérem, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság

szíveskedjék

a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló

2011. évi CLXI. törvény 76. § (5 bekezdésének h) pontját, valamint

a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló

2011. évi CLXII. törvény 31. § (1) bekezdésének utolsó mondatát, miszerint

„egyéb esetben a kirendelésre az OBH elnöke jogosult”

ex tunc, meghozatalának időpontjára visszamenőleg

megsemmisíteni,

és ennek alapján megállapítani, hogy a jelen panasszal érintett ügyben

e szabályok nem alkalmazhatók,

mivel sértik

az Alaptörvény XXVIII. cikk (1), (3) és (7) bekezdését, valamint B. cikk (1) bekezdését.

Az alkotmányjogi panasz nyilvánosságra hozatalához hozzájárulok, azzal, hogy – a terheltek nevére és lakóhelyére nézve – kérem beadványom anonimizálását.

Mivel jelen panaszom egyaránt hivatkozik az Abtv. 26. § (1) és (2) bekezdésére, beadványomat egyidejűleg elküldöm mind közvetlenül az Alkotmánybíróságnak, mind a Debreceni Törvényszéknek.

A Debreceni Törvényszéken indítványozom jelen alkotmányjogi panaszomra tekintettel – az alkotmánybírósági eljárás zárultáig – az eljárás felfüggesztését, beleértve a januári tárgyalás elhalasztását is.

Budapest, 2014. december 18.

Tisztelettel:

